

ע"פ 4924/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 4924/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט א' שהם

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 6.2.2014 ומיום 29.5.2014 ומיום בתפ"ח 39329-11-12 שניתנה על ידי כבוד השופטים: ת' כתילי - סג"נ, א' קולה וד' צרפתי

תאריך הישיבה: ה' בתמוז התשע"ה (22.6.2015)

בשם המערער: עו"ד פארס ג'ראיסי

בשם המשיבה: עו"ד עדי שגב

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כבוד סגן הנשיא ת' כתילי והשופטים א' קולה וד' צרפתי) בתפ"ח 39329-11-12 מיום 29.5.2014, במסגרתו הושת על המערער עונש של 9 שנות מאסר בפועל, בצירוף הפעלת מאסר על תנאי שהיה תלוי כנגד המערער, כך שסך תקופת המאסר בפועל תעמוד על 9.5 שנים; שנתיים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים שלא יעבור עבירת מין מסוג פשע; 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים שלא יעבור עבירת אלימות הגורמת חבלה של ממש; פיצוי כספי למתלוננת בסך 80,000 ש"ח; פסילה מקבלת או החזקת רישיון נהיגה לתקופה של שלוש שנים החל מתום מאסרו; פסילה על תנאי מקבלת או החזקת רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים למשך שנתיים, שלא יעבור עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה או נהיגה ללא ביטוח על פי הסעיפים שבהם הורשע בכתב האישום; וחילוט הרכב נשוא כתב האישום.

כתב האישום

2. ביום 21.11.2012 הוגש נגד המערער כתב אישום המייחס לו עבירות של מעשה סדום, לפי סעיף 347(ב) + 345(ב)(3) + 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); סחיטה בכוח בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 427(א) לחוק העונשין; סחיטה באיומים בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 428 לחוק העונשין; מעשים מגונים בנסיבות אינוס, לפי סעיף 348(ב) + 354(ב)(3) + 345(א)(1) לחוק העונשין; תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי 380 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10(א) + 62(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: פקודת התעבורה); נהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה, לפי סעיף 2(א)+(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התשל"א-1970; והסתייעות ברכב לביצוע פשע, לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 7.11.2012 בשעה 18:00 או בסמוך אליה, המערער נהג בנצרת מבלי רישיון נהיגה ופוליסת ביטוח תקפה. באותה שעה, המתלוננת חיפשה תחנת מוניות כדי שתוכל להגיע לבית חברתה. המתלוננת, שאינה מאזור נצרת, עצרה את רכבו של המערער ושאלה אותו האם יש תחנת מוניות בקרבת מקום. המערער אמר לה כי יסיע אותה למחוז חפצה, והיא נכנסה והתיישבה במושב הסמוך לנהג. המערער נסע במספר שכונות בעיר עד שעצר באזור חשוך ומבודד. המערער אמר למתלוננת שהוא רוצה לשכב עמה והניח את ידו על צווארה. בתגובה, הכתה אותו המתלוננת באגרופה במצחו. המערער, בתגובה, משך בחוזקה בשערה, סטר לה על לחיה, הוריד בכח את החולצה והחזיה שלבשה וזרק אותן מחוץ לרכב. המערער איים על המתלוננת שתשכב עמו או שיהרוג אותה. המתלוננת בכתה והתחננה בפניו שיעזוב אותה כיוון שהיא בתולה, וזה ענה לה כי אינו מאמין לה כיוון שהיא "נראית זונה" וכי עליו "לבדוק" טענה זו. בשלב זה יצא המערער מהרכב, פתח את דלת המתלוננת, הפשיט בכח את מכנסיה ותחתוניה וגרר אותה מחוץ לרכב במשיכת שערה. המתלוננת נגררה על האדמה עירומה בפלג גופה העליון ותוך שהיא מנסה ללבוש בחזרה את תחתוניה ומכנסיה. המערער החזיר את המתלוננת לרכב, אחז בידיה ופיסק את רגליה. המתלוננת ניסתה להיאבק בו ולדבר אל ליבו אך הוא החדיר את אצבעותיו לאיבר מינה על מנת "לבדוק" אם היא אכן בתולה ולאחר מכן "אישר" שכך הוא הדבר. בשלב מסוים, המתלוננת יצאה מהרכב ולבשה מכנסיה. בעודה יושבת בתוך הרכב כאשר רגליה מחוץ לרכב, המערער נעמד מולה ואמר לה כי "תשלם ביוקר" על כך שהכתה אותו. הוא איים עליה לבצע בו מין אוראלי או ש"יהרוס לה את החיים" ויפגע בבתוליה. המתלוננת בכתה והציעה לנשק את רגלי המערער ובלבד שיניח לה אך הוא תפס את ידיה וחזר על איומיו. המערער משך את מכנסי המתלוננת אל מתחת לברכיה, הוציא את איבר מינו, קירב אותו אל פי המתלוננת והורה לה לבצע מין אוראלי. המתלוננת חשה שברצונה להקיא אולם כיוון שחששה מאיומי המערער

נאלצה לעשות כדבריו. בשלב מסוים הוא נכנס לרכב, התיישב במושב הקדמי הסמוך אליה והורה לה להמשיך. כל אימת שביקשה המתלוננת להוציא את איבר מינו מפיה, אחז המערער את ראשה בכח וקירב אותו אל איבר מינו, עד שהגיע לסיפוקו. לאחר מכן, הוא נישק אותה בצווארה ובחזה שהיה חשוף. כתוצאה ממעשיו, נגרמו למתלוננת חבלות בפניה שכללו נפיחות ואודם באזור העין והאוזן השמאלית ובלחיייה הימנית, נפיחות בשפתיה ושריטות בצווארה. כן נגרמו לה שריטות, שפשופים וחבלות בפלג גופה העליון - לאורך גבה, בכתפיה, מתחת לבית השחי, וחבלות בישבנה, בזרועותיה וברגליה.

ביום 6.2.2014 הכריע בית המשפט המחוזי (כב' סגן הנשיא ת' כתילי והשופטים ד' צרפתי וי' שיטרית) את דינו של המערער והרשיע אותו, לאחר שמיעת הראיות, בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

גזר הדין של בית המשפט המחוזי

3. ביום 29.5.2014, ולאחר החלפת שופט במושב, גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המערער. בגזר דינו, בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם מתייחס לכלל העבירות אותן ביצע המערער, וזאת כיוון שמדובר באירוע אחד ובו ריבוי עבירות. בקביעת המתחם, בית המשפט עמד על הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ועל מדיניות הענישה הנהוגה. באשר לערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו, נקבע כי המערער פגע פגיעה קשה בחירותה של המתלוננת, באוטונומיה שלה על גופה, ובזכותה לשלמות הגוף והנפש.

באשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, בית המשפט מצא כי העובדות בהן הורשע המערער מלמדות על אדם שאינו בוחל באמצעים לביצוע מעשיו המיניים, לשם גירוי וסיפוקו, תוך שהוא כופה עצמו באלימות, על קורבן מזדמן אותה לקח למקום מבודד ונטוש, משפיל ומבזה אותה, וזאת למרות התנגדותה הנחרצת למעשיו ותחנוניה. כן מצא בית המשפט כי המערער ביצע מעשים מעוררי סלידה והותיר צלקות בגופה ובנפשה של המתלוננת. נמצא, כי המערער ניצל את נזקקותה של המתלוננת להכוונה וסיוע בעיר, כפה עליה את מגע גופו באלימות, חילל את כבודה ואת צנעתה והפר לעד את שלוות חייה. בית המשפט קבע כי גילו הצעיר של המערער אין בו כדי להפחית מיכולתו להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או משמעות מעשהו, ובכך להצדיק את קביעת מתחם העונש ההולם ברף נמוך יותר. בית המשפט המחוזי עמד על החומרה הכרוכה בכפיית מגע מיני ועל הצורך להחמיר בענישתם של אנשים, תוך הדגשת ההשלכות של רמיסת הכבוד העצמי ואת עוצמת הטראומה המלווים את הנפגע בכל ימי חייו.

באשר למדיניות הענישה הנהוגה, בית המשפט המחוזי בחן את הענישה בעבירות כפיית מגע מיני דומות, וקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ל-12 שנות מאסר בפועל, וגובה הפיצוי ההולם נע בין 60,000 ש"ח ל-120,000 ש"ח. בהתייחס לעבירות התעבורה בהן הורשע המערער, נקבע כי מתחם העונש ההולם לתקופת הפסילה בפועל נע בין 3 ל-5 שנים.

4. על מנת לקבוע את העונש המתאים למערער, בית המשפט המחוזי לקח בחשבון את נסיבותיו האישיות של המערער שאינן קשורות לביצוע העבירה, וביניהן, כפירתו והכחשת מעורבותו בביצוע העבירות, עברו הפלילי על אף גילו הצעיר, אשר נמצא כי מלמד על מגמת הסלמה ברמת עבריינותו. מנגד, לקולה, נלקחו בחשבון גילו הצעיר של המערער עת ביצע את המעשים (18), סיכויי שיקומו, ונסיבות חייו הקשות. עם זאת, בית המשפט לא מצא לנכון להקל בענישה

עמוד 3

בשל מצבה של משפחת המערער וקשייה. לנוכח כל האמור, בית המשפט קבע כי יש לגזור את עונשו של המערער ברף הבינוני-נמוך, וזאת תוך מתן משקל בעיקר לגילו הצעיר. על כן, נגזר על המערער העונש האמור בפסקה 1 לעיל.

5. המערער ערער תחילה גם על הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי, אך חזר בו מהערעור עליה במהלך הדיון בפנינו, ולכן הערעור על הכרעת הדין נדחה. נותר כעת הערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי.

נימוקי הערעור ותשובת המשיבה

6. המערער טוען בערעורו כי בית המשפט המחוזי שגה בגזירת דינו ומבקש הפחתה משמעותית בעונשו. לעמדתו, הענישה בנסיבות המקרה חורגת מהרף הנהוג, בוודאי לנוכח נסיבותיו האישיות. המערער סבור כי העונשים שהוטלו עליו אינם משקללים בתוכם את הליקויים והכשלים הראייתיים של המאשימה (להם טען בערעור על הכרעת דינו) אשר מחייבים הקלה בעונשו. המערער מוסיף וטוען כי בית המשפט המחוזי טעה בכך שלא התחשב בגילו הצעיר בעת ביצוע העבירה. לטעמו, הטלת עונש מאסר ממושך עליו מהווה פגיעה אנושה ולא מידתית בו, הפוגעת בכל סיכוי שיקום שלו. זאת, במיוחד בהתחשב בכך שעברו הפלילי אינו מכביד. עוד לעמדתו, האלימות שהופעלה והמעשים אשר בוצעו במתלוננת אינם ברף הגבוה של האלימות. המערער סבור כי מתחם העונש העולם בעניינו נע בין 30 חודשים ל-4 שנים, וזאת לנוכח הפסיקה אשר מקלה עם נאשמים אשר הורשעו באירוע חד פעמי. על כן, המערער מבקש להפחית מעונש המאסר אשר הוטל עליו.

7. המשיבה, מנגד, טוענת כי יש לדחות את הערעור. לשיטתה, העונש שנגזר על המערער הולם את העבירות אותן עבר המערער ואינו מצדיק התערבות. המשיבה מדגישה את נסיבות המקרה - הפעלת אלימות תוך ביזוי והשפלה, למשך זמן לא מבוטל; היות המעשה מתוכנן, בו נלקחה המתלוננת למקום חשוך ומבודד; וקטיעת ההליך השיקומי של המתלוננת. המשיבה סבורה כי יש לקחת בחשבון גם את עברו הפלילי של המערער, אשר תסקיר שירות המבחן בעניינו העריך שישנה סבירות גבוהה להישנות מעשיו. לטעמה, בית המשפט כבר התחשב בגילו הצעיר של המערער, ואין מקום לשנות מגזר הדין שניתן.

תסקיר שירות המבחן

8. ביום 14.6.2015 הוגש לנו תסקיר שירות מבחן משלים בעניינו של המערער. מן התסקיר עולה כי המערער נמצא במסגרת חינוכית בבית הסוהר, ולא נרשמו לו עבירות משמעת ולא נשללו ממנו פריבילגיות, אך הוא אינו נמצא בסבב חופשות עדיין. המערער נמצא בראשיתו של טיפול בנושא "כישורי חיים", ולהערכת גורמי הטיפול הוא זקוק להמשך העמקה. בתסקיר צוין כי המערער אינו מעוניין בטיפול בתחום עבירות מין, מאחר והוא מכחיש עבירות אלו ומנהל הליך ערעור.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בעניינו של המערער, ולאחר עיון בנימוקי הערעור ושמיעת הצדדים לפנינו, הגענו למסקנה כי דין הערעור להידחות.

10. הלכה ידועה היא שערכאת הערעור אינה מתערבת בחומרת העונש שנקבעה על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים, גם אחרי תיקון 113 לחוק העונשין (ראו והשוו: ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 5931/11 עבדולייב נ' מדינת ישראל (22.10.2013); ע"פ 3931/13 באום נ' מדינת ישראל (10.6.2014)). המקרה הנוכחי אינו נמנה על אותם המקרים המצדיקים התערבות, כפי שיובהר להלן.

11. איני מקבל את הטענה כי בית המשפט המחוזי לא התחשב בגילו הצעיר של המערער בעת ביצוע העבירה. גזר דינו של בית המשפט המחוזי מפורט היטב, לאורכו הוא מונה את נסיבת גילו הצעיר של המערער כנסיבה מקלה לטובתו, ואף מדגישה מפורשות כסיבה העיקרית לקביעת המתחם ברף הבינוני-נמוך שלו (וראו פסקה 42 לגזר הדין). בית המשפט המחוזי ראה לנכון להתחשב בגילו הצעיר של המערער וזאת על אף עברו הפלילי ועל אף שלא ניתנה המלצה בעניינו מאת שירות המבחן, וזאת על מנת לא לסתום את הגולל על סיכויי שיקומו (פסקה 41 לגזר הדין). על כל האמור, ברי כי בית המשפט המחוזי התחשב בגילו הצעיר של המערער, ואין מקום להתערב בעונש שהטיל עליו.

12. אין בידי לקבל גם את שאר טענותיו של המערער, בין אם הטענות בדבר מחדלי המאשימה (אשר המערער חזר בו מהערעור עליהן בדיון בפנינו), או בין אם הטענות בדבר קלות האלימות בה נקט. מעשיו של המערער הם נוראיים ומזעזעים, ואין להקל ראש בהם כלל וכלל. המערער, לאחר תכנון ומחשבה, ניצל מצוקתה של בחורה צעירה שלא התמצאה במקום שהוא היתה ולקח אותה למקום חשוך ומבודד, שם העביר אותה מסכת התעללות נבזית בגופה ובנפשה, תוך ביזוי כבודה וגופה, לצורך סיפוק יצריו המיניים. כל זאת תוך איומים מצמררים והטלת חשש ממשי לשלום גופה וחייה, למשך זמן לא קצר אשר כלל שרשרת של מעשים פוגעניים, מהם יהיה לה קשה מאוד להתאושש לשארית חייה. יתר על כן, לפי תסקיר שירות המבחן המשלים, המערער אינו מוכן לקבל טיפול בתחום עבירות המין ואינו לוקח על עצמו אחריות לביצוע המעשים הנפשעים בניגוד הורשע. לנוכח נסיבות אלה, אני סבור כי העונש שהוטל על המערער הוא ראוי, ואינני רואה לנכון להתערב בו.

13. סוף דבר, הערעור נדחה.

ניתן היום, ז' בתמוז התשע"ה (24.6.2015).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט